

Aan: De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

In afschrift aan:

De staatsecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg Mevrouw V. Maeijer en de
staatssecretaris Rechtsbescherming mr T.H.D. Struycken;

De minister van Justitie en Veiligheid, de heer D. van Weel; de minister van
Volksgezondheid en Sport mevrouw F. Agema en de minister van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties, mevrouw J. Uitermark,

Datum: 29 april 2025

Betreft: Verzamelbrief Geweld in afhankelijkheidsrelaties dd. 20 december 2024.

Geachte Voorzitter,

Graag delen wij met u onze reactie op de hierboven genoemde verzamelbrief. Onze reactie
betreft met name punt b: de stappen die zijn gezet om uitvoering te geven aan de motie
Uitermark C.S. (Kamerstuk II 2023/2024, 34843, nr. 104), waarin de regering wordt verzocht
*'om te bevorderen dat een expertisecentrum georganiseerd en gewelddadig misbruik van
kinderen wordt opgericht en dat de Stichting Misbruikt! en het Kenniscentrum
Transgenerationeel Georganiseerd Geweld bij de vormgeving en de coördinatie daarvan
worden betrokken'.*

Gelet op de hoofdonttekening van de motie door minister (toen kamerlid) Uitermark,
wordt deze reactie ook rechtstreeks in afschrift aan haar gezonden.

Het eerste wat opvalt aan deel b van de Verzamelbrief is de beschrijving van de
problematiek waar de Verzamelbrief een antwoord op wil geven. In de brief wordt allereerst
verwezen naar het rapport van de Commissie Hendriks, naar aanleiding waarvan de motie
Uitermark was ingediend. Aan de Commissie was door de toenmalige minister van Justitie
en Veiligheid de vraag gesteld te rapporteren over het fenomeen georganiseerd sadistisch
misbruik van minderjarigen in Nederland. De Commissie heeft in het door haar uitgebrachte
rapport echter voornamelijk aandacht gegeven aan het *niet bestaan* van het fenomeen
georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen in Nederland *met rituele kenmerken*.
En ook de staatssecretarissen beginnen hun reactie op de motie Uitermark met deze
ongevraagde conclusie. Vervolgens wordt in de Verzamelbrief gesteld dat de Commissie
het bestaan van georganiseerd, gewelddadig misbruik van minderjarigen *waarschijnlijk* acht,

maar dat is in het geheel niet wat de Commissie heeft geconcludeerd. De Commissie heeft op pagina 47 van haar rapport geconcludeerd dat het *onomstreden* is dat dat georganiseerd, gewelddadig misbruik van minderjarigen bestaat.

Taal doet ertoe. Onomstreden geeft een urgentie weer. Niet iets wat misschien wel of misschien niet bestaat, maar iets wat zeker bestaat in Nederland; het geeft urgentie weer en het legt een zware verantwoordelijkheid op de Nederlandse overheid om hier actie te ondernemen. Die urgentie wordt door deze onjuiste weergave van de conclusie van de Commissie Hendriks teniet gedaan.

Naar aanleiding en ter uitvoering van deze motie zijn twee dialoogsessies georganiseerd over het onderwerp georganiseerd en gewelddadig misbruik van kinderen waarbij ook Stichting Misbruikt! en het Kenniscentrum voor Transgenerationeel Geweld (KTGG) waren uitgenodigd. Als bijlagen bij de Verzamelbrief zijn de verslagen van die sessies gevoegd. Zowel de Stichting Misbruikt! als KTGG hebben grote waardering voor de wijze waarop deze sessies hebben plaatsgevonden en prijzen de positieve en geïnteresseerde sfeer.

Wij zijn echter zeer verbaasd en onaangenaam getroffen door de keuze van de staatssecretarissen, zoals in de verzamelbrief genoemd. Het lijkt een konijn uit een hoge hoed. Stichting Misbruikt! en alle andere organisaties en hulpverleners hebben zich tijdens deze sessies ingezet om, zoals in de motie Uitermark verwoord, een expertisecentrum te stichten. De keuze om zonder stichting Misbruikt! en het Kenniscentrum een platform op te richten binnen het CCV, een organisatie die op dit lastige en precaire onderwerp geen enkele expertise heeft, staat haaks op de uitkomst van de sessies (zie de verslaglegging in de bijlage) en van de sfeer die in de dialoogsessies werd ervaren (waar het CCV overigens niet aan deelnam).

Stichting Misbruikt! heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in het bundelen van expertise en heeft daartoe de samenwerking gezocht met een achttal bestaande hulpverleningsorganisaties - waaronder Fier, Filomena en Sterk Huis - verspreid over het land. Al deze organisaties hebben de doelgroep incidenteel in huis en weten zich er geen raad mee. Hoewel de staatssecretarissen stellen dat er voldoende kennis over dwingende controle (ander onderwerp) en de behandeling van vroegtijdig trauma in Nederland aanwezig is, is er een schrijnend gebrek aan capabele hulpverleners voor slachtoffers van georganiseerd gewelddadig kindermisbruik en was er geen enkele organisatie aan tafel die deze doelgroep in huis wilde halen. Daartoe werden de volgende redenen gegeven: te weinig expertise, extreem complexe zorg en te onveilig voor medewerkers. Tijdens de dialoogsessies werd door alle organisaties de noodzaak van de specialistische expertise van Stichting Misbruikt! en het KTGG onderschreven. Hoe het dan kan dat een organisatie die niet aanwezig was bij die sessies en die deze expertise volledig ontbeert voor deze rol wordt voorgesteld is onbegrijpelijk.

Het recente rapport van het Centrum Kinderhandel Mensenhandel (CKM) 'Van kwaad tot erger. Kinderen die door hun ouders seksueel worden uitgebuit' onderschrijft het verschijnsel zoals ook door de Commissie Hendriks beschreven van langdurig seksueel misbruik door ouders, een dadergroep die in dit verband ook door de Commissie Hendriks wordt genoemd.

Deze slachtoffers bestáán': kinderen die seksueel worden uitgebuit door hun ouders. 'Je vecht ook tegen de samenleving die er blind voor is' ([NRC](#))

Juist voor het zichtbaar maken van die blinde vlek strijden Stichting Misbruikt! en KTGG. Stichting Misbruikt heeft in jaren 2022 tot en met 2024 67 hulpvragen van slachtoffers gekregen. KTGG krijgt jaarlijks ongeveer 60 hulpvragen, deels van slachtoffers en deels van hulpverleners. Ook Stichting Spotlight, de lotgenotencontactorganisatie, heeft de afgelopen twee jaar 119 hulpvragen van slachtoffers binnengekregen. Deze drie stichtingen zijn nu al samen een expertisecentrum en een meldpunt. Stichting Misbruikt vervult daarin een coördinerende en bindende rol. Stichting Misbruikt! is van mening dat een goede, anonieme, registratie van de hulpvragen noodzakelijk is om de omvang van de problematiek in beeld te brengen. Dit zijn de organisaties waar slachtoffers om hulp durven te vragen. De Commissie Hendriks gaf aan dat er geen duidelijke meldingen zijn. Die zijn er wel, zij het vaak anoniem. En juist die anonimiteit is ingewikkeld en vereist een passende en deskundige aanpak. De chats bij het CKM geven inzicht in aard en aantal, maar vanuit het CKM wordt niet een (anonieme) mogelijkheid tot hulp geboden.

De slachtoffers worden in alle rapporten en onderzoeken onvoldoende serieus genomen. Zo achtte de Commissie Hendriks het feit dat slachtoffers die elkaar niet kennen regelmatig dezelfde daders noemde 'niet relevant'. Ook het noemen van betrokkenheid van hoge ambtenaren werd door de commissie als suggestief benoemd en niet serieus genomen, ja zelfs complotdenken genoemd. Wij verwijzen in dit verband naar een artikel in het Algemeen Dagblad van 24 april jl., waarin sprake is van een 'topambtenaar' die eind vorig jaar werd veroordeeld voor het verspreiden van kinderpornografie binnen een netwerk met afbeeldingen van verkrachtingen van baby's van slechts een paar dagen oud, onthoofdingen en over verkrachtingen van baby's tot de dood erop volgde. Een keurige man en hoge ambtenaar. Die afbeeldingen kunnen alleen bestaan omdat dat misbruik ook 'real life' plaatsvindt. Het is geen abstractie maar werkelijkheid voor de slachtoffers.

In dit kader wijzen wij ook graag naar het in 2019 verschenen rapport van de onderzoekscommissie misbruik Castrum Peregrini 1942-1986, onder voorzitterschap van oud vice president bij de Rechtbank Amsterdam, mr F.G. Bauduin (<https://h401.org/2018/12/bestuur-vraagt-oud-rechter-bauduin-onafhankelijk-onderzoek-te-leiden/11119/>). In de conclusie van dat rapport wordt een elite beschreven, die onder andere op de Herengracht 401 in een zogenaamde 'kring' of netwerk in wisselende samenstellingen minderjarigen seksueel misbruikte, waarbij sprake was van 'inwijding', van

MISBRUIKT!

een rituele sfeer, van mensenhandel, van het gebruik van bedwelmende middelen en van seksueel misbruik in groepsverband. De aanleiding tot dit onderzoek was een artikel in *Vrij Nederland* van 10 juli 2017 over fysiek en geestelijk misbruik in groepsverband. Ook blijkt uit dat onderzoek de betrokkenheid van de Arnold d'Ailly (indertijd burgemeester van Amsterdam) en zijn gebruik van contacten bij het Openbaar Ministerie en het ministerie van Justitie. In het verlengde hiervan ligt de getuigenis in het Parool van 14 september 2019 (<https://www.parool.nl/amsterdam/getuigenis-kindermisbruik-in-zwemclubs-in-de-jaren-vijftig~b9b38c09/>) waar ook gesproken wordt van seksueel misbruik van kinderen in groepsverband door 'mensen met geld' en een 'culturele elite'..

De Commissie Hendriks heeft het rapport van Bauduin niet betrokken in haar onderzoek, terwijl er zeker aanknopingspunten waren om zulks wel te doen.

Het werk dat Stichting Misbruikt in de afgelopen jaren heeft gedaan om hulp te bieden, hulp te coördineren, slachtoffers en hulpverleners door te verwijzen en expertise te leveren, zoals hiervoor beschreven is deels verricht met subsidie van VWS en deels door subsidie van een aantal fondsen. VWS heeft de subsidie vanaf januari 2025 stopgezet omdat voor het onderwerp 'georganiseerd misbruik' geen subsidie meer wordt verstrekt. (Stichting Misbruikt! heeft in 2024 ook een inloophuis voor slachtoffers van algemeen seksueel kindermisbruik opgericht met subsidie van VWS; er is nog geen duidelijkheid of de Stichting dit deel van de subsidie nog wel zal mogen ontvangen).

De aanbeveling van de Commissie Hendriks in haar slotbeschouwing is heel duidelijk: Slachtoffers van georganiseerd sadistisch misbruik kunnen 'ernstig beschadigd raken en het is een maatschappelijke plicht om deze slachtoffers adequate hulp te bieden'.

In de Verzamelbrief wordt een oplossing gezien in het bundelen van huidige kennis en expertise en vervolgens gekozen voor het CCV omdat die ervaring hebben met 'wicked problems'. Dan gaat het dus om een soort managementoplossing voor een buitengewoon ernstig en hoog complex probleem. Deze oplossing kan met geen mogelijkheid worden gelinkt aan de aanbevelingen van de Commissie Hendriks en de uitkomsten van de dialoogsessies.

Hoe zien wij de te volgen weg?

Wij pleiten met alle betrokken organisaties samen voor een landelijk **Kennis en Expertise Centrum Georganiseerd Gewelddadig Misbruik** dat bestaat uit:

1. Een hulpportaai en meldpunt: veilige toegang en hulp voor slachtoffers, overlevers, naasten en professionals die geconfronteerd worden met georganiseerd misbruik.
2. Een kenniscentrum: bundelen, analyseren en delen van kennis, onderzoek en het informeren van de samenleving over deze vorm van georganiseerde misdaad.

3. Een landelijk platform gecoördineerd vanuit het expertisecentrum bestaande uit de betrokken organisaties die hulp, kennis en ondersteuning kunnen bieden aan de slachtoffers, overlevende, naasten en professionals die werken met deze doelgroep.

Een landelijk platform zoals beschreven in de brief is dus zeker gewenst, echter georganiseerd vanuit kennis van zaken, expertise.

En dan herhalen wij nog de urgentie die volgt uit het woord 'onomstreden'. Dat betekent dat hier geld voor moet worden vrijgemaakt, zodat gedaan kan worden wat nodig is.

Tot slot

Een Expertise Centrum Georganiseerd Gewelddadig (kinder)Misbruik, tevens Landelijk Platform, is een maatschappelijke noodzaak. Een noodzaak om slachtoffers hulp te bieden, professionals te ondersteunen in hun werk en de samenleving te informeren over deze ernstige en maatschappelijk ondermijnende problematiek. Een noodzaak om ervoor te zorgen dat de maatschappij niet langer wegkijkt, dat de politiek niet wegkijkt. Een noodzaak die al tientallen jaren bestaat. Met de uitkomsten van het rapport van de Commissie Hendriks is de eerste stap naar voorzichtige erkenning gezet. Met de vraag van uw Kamer is een forse vervolgstap gezet. De staatssecretarissen doen nu een stap achteruit. Wij vragen uw Kamer om de stap die is gezet met het aannemen van de motie Uitermark met ferme tred te vervolgen. En dan kan het niet anders dan dat de combinatie van platform en expertisecentrum daar wordt ondergebracht waar de benodigde expertise aanwezig is en dat daar geld voor beschikbaar wordt gesteld.

Nb: Naast onze vraag om financiële steun vanuit de politiek hebben wij een aantal fondsenwervende organisaties aangesproken die hun samenwerking hebben aangeboden.

Met vriendelijke groet,

Corinne Dettmeijer-Vermeulen
Voorzitter

Miranda Freriks
Directeur-bestuurder

MISBRUIKT!

Bijlagen:

1: Verzamelbrief geweld in afhankelijkheidsrelaties van VWS

<https://open.overheid.nl/documenten/b16aed46-69e5-4fa7-a836-a9e331e713f8/file>

2: Verslag van Dialoog 1

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2024/12/20/verslag-dialoog-1-georganiseerd-en-gewelddadig-misbruik-van-kinderen>

3: Verslag van Dialoog 2

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2024/12/20/verslag-dialoog-2-georganiseerd-en-gewelddadig-misbruik-van-kinderen>